

ЕКСПОРТ ТОВАРІВ З УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджується статистика експорту України до країн ЄС за останні роки та наслідки для держави.

Ключові слова: експорт, Україна.

Abstract

Statistics of Ukraine's exports to the EU countries over the past years and its consequences are examined.

Keywords: export, Ukraine.

Вступ

Питання експорту в країни ЄС – найбільш обговорюване та незрозуміле для українських підприємців. Незважаючи на ряд пільг та автономний торговий режим з ЄС, тільки третина українських підприємців скористалася можливостями реалізації власного бізнесу в Європі. Причинами такої «апатії» українців експерти називають військові дії, брак фінансів, стратегічного мислення, нерозуміння економічної географії ЄС, незнання іноземних мов тощо. Підготовка потрібної для експорту документації – не така вже й складна процедура. Але для тих підприємців, які знають мову країни, з якою збираються співпрацювати. Питання мови – одне з «найболючіших» серед потенційних експортерів. [1]

Результати дослідження

Наступного після фінансової кризи 2009 р. Україна поставила до ЄС товарів приблизно на \$10,3 млрд, що складало трохи більше чверті загального експорту (25,9%). З країнами СНД торгували жвавіше: до них Україна поставила товарів на \$13,5 млрд (33,9%). Остання цифра зростала в деякі роки до 50% з гаком, але все змінив 2014 р. Анексія Криму і початок бойових дій у Донбасі призвели до різкого зменшення обсягу торгівлі з країнами СНД.

Україна збільшила експорт товарів до Євросоюзу на 15% — до \$20,153 млрд. Імпорт товарів з ЄС теж збільшився — на 10%. Загалом з 28 країн Європи до України було ввезено товарів на \$24,294 млрд. Отже, в обміні товарами з ЄС 2018 р. Україна має від'ємне сальдо у \$4,140 млрд. Проте це на 10% менше за показник 2017 р.: тоді різниця між експортом та імпортом становила \$4,6 млрд не на користь України.

Найбільше товарів за 2018 рік українські підприємства експортували до Польщі — 6,88%. Наступними за вагомістю пунктами призначення стали Італія (5,55%) та Німеччина (4,67%). Також до п'ятірки найбільших покупців українських товарів увійшли Угорщина та Нідерланди. На Топ-5 країн припадає майже 24% загального експорту з України до ЄС, на Топ-10 — 34%. [2]

Доволі прикро, що Україна порівняно мало експортує до Великобританії (1,23%), Франції (1,14%) та скандинавських країн. Жодна з цих держав не увійшла до десятки найпопулярніших напрямків, хоча це платоспроможні ринки. Частково ситуацію можна пояснити логістичними витратами, проте відносно близька до нас Австрія теж має невелику вагу в структурі українського експорту (1,17%). Тому пояснити це можна лише якістю товарів, яка не відповідає потребам цих ринків.

Основну вагу має сировинний компонент — зернові культури, чорні метали та руди. Наприклад, найбільшою групою товарів, які було експортовано до однієї країни, стали чорні метали. Так, до Італії їх було продано більш ніж на \$1,2 млрд.

Проте є цікава тенденція у торгівлі з Угорщиною, Німеччиною та Польщею, куди Україна продає пристойні обсяги електричних машин, що входять до групи 85 УКТ ЗЕД (“Електричні машини, обладнання та їх частини; апаратура для запису або відтворення звуку, телевізійна апаратура для запису та відтворення зображення і звуку, їх частини та приладдя”).

Якщо порівнювати з показниками 2014 року, то в 2018-му Україна експортувала в ЄС на 28% більше продукції агро- і харчової промисловості. Це – додаткові \$ 1,4 млрд щорічно. За деякими товарними позиціями зростання експорту склав 300-400%. Наприклад, в 2018 році Україна експортувала в ЄС на 35,7% більше м'яса, ніж в 2014-му. На 286% зріс експорт овочів. На 230% – цукор і кондитерські вироби.

Найбільше на зростання експорту вплинули два фактори: початок дії режиму вільної торгівлі та переорієнтація експорту через дискримінаційні обмежень РФ щодо українських товарів.

«Україна продає не тільки сировинні товари, а й продукцію з більш високим ступенем переробки. Наприклад, в Австрії в минулому році українські виробники експортували 16,5 млн кг соків на \$ 17 млн. До Німеччини експортували 2,5 млн кг макаронів майже на \$ 7 млн, а в Литву – пива на \$ 2,6 млн», – додали в повідомленні.

У I кварталі 2019 року обсяги українського експорту зросли на 7,4% та сягнули \$12,3 мільярда. Найбільшим торговельним партнером України був Європейський союз.

Станом на 3 травня Україна експортувала на зовнішні ринки 42,4 мільйони тонн зернових та зернобобових культур. Загалом у 2018 році було зібрано 68,5 мільйонів тонн. Більшість аграрної продукції було продано до країн ЄС.

Також за перші два місяці поточного року, Україна різко збільшила експорт курятини. Однак країна за січень-лютий 2019 року майже припинила експорт свинини. [3]

Незважаючи на війну і взаємні санкції, Росія залишається одним з найбільших торговельних партнерів України. За дев'ять місяців 2019 року обсяги експорту з України в РФ становили 2,5 млрд доларів, а імпорту з РФ – 5,4 млрд. Хоча Україна співпрацює з багатьма країнами Європи, обсяги торгівлі все одно не дотягують до цих цифр. «Слово і Діло» докладніше розібралося, з якими європейськими країнами торгувала Україна в 2019 році і скільки інвестицій отримала.

Великим торговельним партнером України в 2019 році була Польща. Обсяги експорту з України в Польщу становили 2 млрд 531,9 млн доларів, а імпорту – 2 млрд 986,2 млн доларів. Активна торгівля йшла з Італією: експорт становив 1 млрд 821,8 млн, імпорт – 1 млрд 455,4 млн. До Білорусі Україна експортувала товарів на 1 млрд 142,8 млн доларів, а закупила – на 2 млрд 664,6 млн. [4]

Висновки

1. Найбільшими торговельними партнерами України є Білорусь, Росія та країни Європейського Союзу. Найменше Україна експортує товари до скандинавських країн та західної Європи.
2. На зростання експорту суттєво вплинув початок дії режиму вільної торгівлі, автономний торговий режим з ЄС та переорієнтація експорту через дискримінаційні обмеження РФ щодо українських товарів.
3. Найбільше з України експортується сировинних матеріалів: зернові культури, чорні метали та руди.
4. З роками обсяг експорту до країн ЄС впевнено зростає.
5. Українським підприємцям відносно складно увійти у ринок експорту – лише третина підприємців реалізують таку можливість.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Експорт в ЄС: аналіз, коментарі, поради [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bc-club.org.ua/evropa-ta-svit/eksport-v-es-analiz-komentari-porady.html>
2. Експорт товарів з України до Європейського Союзу за останні 10 років [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://business.ua/economy/4564-eksport-tovariv-z-ukrainy-do-yevropeiskoho-soiuzu-za-ostanni-10-rokiv-podvoivsia>
3. Експорт в Європу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ua.news.ua/eksport-v-yevropu-nazvani-top-5-krayin-spozhyvachiv-ukrayinskovyi-produktsiyi/>
4. Співпраця України та Європи: інвестиції і торгівля в 2019 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2019/12/26/infografika/ekonomika/spivpracya-ukrayiny-ta-yevropy-investyctyzi-torhivlya-2019-roczj>

Зелений Владислав Євгенович – студент групи 2КН-176, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: vladyslavzelenyi@gmail.com

Корнієнко Валерій Олександрович – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Vladyslav Y. Zelenyi – Student of Department of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vladyslavzelenyi@gmail.com

Kornienko Valeriy O. — Candidate of Historical Sciences, PhD (Political Science), Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.